ואם איתא לא לימא ליה. לא היה לו להודות לדבר איסור דל"ל לך לשלוס ס"מ אין בן נח מצווה על קידוש השם ומשני הא בצנעה הא בפרהסיא נעמן בצנעה הוה דלא היו ישראל בבית רמון ובני קדוש השם בתוך בני ישראל כתיב ואפילו למאן דאמר בצנעה נמי יהרג ואל יעבור הני מילי ישראל אבל כותי לא ולעולם אימא לך דבן נח מצווה על קדוש השם כגון פרהסיא ולמסקנא זו לא איפשטא בעיין ולשון מאי הוי עלה משמע דמסקנא דפשיטות היא וגרסה יותר כספרים דגרסינן ואם אימא לימא ליה הא בצנעה הא בפרהסיא וקא פשיט דלא מפקיל מדלאמר ליה סתם לך לשלוס:

הדרן עלך בן סורר ומורה

ומאי נינהו חמותו ואם חמותו. הוה מלי למימר בתה ובת בתה אלא הני נקט דכתיב בהו שריפה בהדיא:

מנין

ואם איתא לא לימא ליה הא בצנעה הא בפרהסיא אמר רב יהודה אמר רב מעשה באדם אחד שנתן עיניו באשה אחת והעלה לבו טינא ובאו ושאלו לרופאים ואמרו אין לו תקנה עד שתבעל [8]אמרו חכמים ימות ואל תבעל לו תעמוד לפניו ערומה ימות ואל תעמוד לפניו ערומה תספר עמו מאחורי הגדר ימות ולא תספר עמו מאחורי הגדר פליגי בה ר' יעקב בר אידי ור' שמואל בר נחמני חד אמר אשת איש היתה וחד אמר [9]פנויה היתה בשלמא למאן דאמר אשת איש היתה שפיר אלא למ"ד פנויה היתה מאי כולי האי רב פפא אמר משום פגם משפחה רב אחא בריה דרב איקא אמר [10]כדי שלא יהו בנות ישראל פרוצות בעריות ולינסבה מינסב לא מייתבה דעתיה כדר' יצחק דא"ר יצחק [11]מיום שחרב בית המקדש ניטלה טעם ביאה וניתנה לעוברי עבירה שנאמר [12]ימים גנובים [13]ימתקו ולחם סתרים ינעם:

הדרן עלך בן סורר ומורה

ואלו [14]הן הנשרפין הבא על אשה ובתה ובת כהן שזנתה יש בכלל אשה ובתה בתו ובת בתו ובת בנו ובת אשתו ובת בתה ובת בנה [15]חמותו ואם חמותו ואם חמיו: **גמ'** הבא על אשה שנשא בתה לא קתני אלא הבא על אשה ובתה מכלל דתרוייהו לאיסורא ומאן נינהו חמותו ואם חמותו וקתני יש בכלל אשה ובתה מכלל דתרוייהו כתיבי בהדיא והנך מדרשא אתיא הניחא לאביי דאמר [16]משמעות דורשין איכא בינייהו מתניתין מני רבי עקיבא היא אלא לרבא דאמר [17]חמותו לאחר מיתה איכא בינייהו מתניתין מני אמר לך רבא תני הבא על אשה שנשא בתה: יש בכלל אשה ובתה חמותו ואם חמותו ואם חמיו: לאביי איידי דקא בעי למיתנא אם חמיו תני נמי חמותו ואם חמותו לרבא איידי דקא בעי למיתנא אם חמיו ואם חמותו תני נמי חמותו מנהני מילי דת"ר [2]איש אשר יקח את אשה ואת אמה אין לי אלא אשה ואמה בת אשה ובת בתה ובת בנה מנין נאמר [2]כאן זמה ונאמר להלן [3]זמה מה להלן בתה ובת בתה ובת בנה אף כאן בתה ובת בתה ובת בנה מנין לעשות זכרים כנקבות נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה מה להלן זכרים כנקבות אף כאן זכרים כנקבות מנין לעשות למטה כלמעלה נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה מה להלן למטה כלמעלה אף כאן למטה כלמעלה ומה כאן למעלה בלמטה אף להלן למעלה כלמטה [18] אמר מר מנין לעשות זכרים כנקבות מאי זכרים כנקבות אילימא בת בנה כבת בתה בהדי הדדי קאתיאן אלא אם חמיו כאם חמותו השתא אם חמותו לא קמה לן אם חמיו מיהדר עלה אמר

ואם איתא לא לימא ליה. דכן גם מוחכר על קדושת השם לא נימא ליה לך לשלוס דמשמע דהודה לו. נהי דלהוכיחו לא היה מצווה להוכח תוכיח את עמיתך כתיב (ויקרא יט) ולא גר תושב מיהו לודוי לדבר איסור לא לודוי: **בצנעה.** נעמן בצנעה הוה ולא היו ישראל בבית רמון שהוא משתחוה לשם ובני קדושת השם בתוך בני ישראל כתיב [1] ואפילו בצנעה בני נח עליה לא נצטוו לקדשו בתוך הכותים אלא בתוך ישראל: **העלה לבו טינא.** נימוק. מריב אהבה נטמטם לבו והעלה חולי: **משום פגם.** משפחת אשה שהיו בושין בדבר: **שלא יהו בנות ישראל פרוצות בעריות.** לעמוד בפני האנשים לתת בהם עיניהם ויתפרוס להם לביאה: **ולינסבה מינסב.** דאין כאן פרוצות בעריות דכולהו ליעבדן הכי ולינסבן ואין כאן עבירה אלא מצוה: **לא מיתבא דעתיה.** ולא ירפא בכך: **מיום שחרב בית המקדש.** כשל הכא מדאגות רבות ואין רוח קמה בחיים להיות חאב לאשתו לפיכך ניטל טעם ביאה: **וניתן לעוברי עבירה.** שילר הרע מוקפן ומרבה תאוותן: **דכתיב ולחם סתרים ינעם.** ליטנא מעליא נקט כמו כי אם הלחם אשר הוא אוכל (בראשית לט):

הדרן עלך בן סורר ומורה

אלו הן הנשרפין הבא על אשה ובתה. בגמרא מפרש לה: **ובת כהן.** כלומר וכן בת כהן שזנתה היא בשריפה אבל בועלה לאו בשריפה הוא: **יש בכלל אשה ובתה.** כלומר אשה ובתה כתיבי בהדיא כדמפרש בגמרא דהאי אשה ובתה היינו חמותו דשריפה כתיבא בה בדכתיב (ויקרא כ) [3](כי יקח איש) את אשה ואת אמה זמה היא באש ישרפו אותו ואתהן: יש בכללן כלומר מיניהו ילפינן כולהו הכי בגזירה שוה בדלקמן בברייתא: **בתו.** ממנוסתו דלאו בת אשתו דנחייב עליה משום בת אשתו דהא אנוסה לאו אשתו היא: **בת בתו ובת בנו.** שהיה לו ממנוסתו: **בת אשתו.** בין שהיא בתו בין שהיא חורגתו: **גמ' הבא על האשה שנשא בתה לא קתני.** כלומר מכדי מדקתני סיפא יש בכלל וכו' מכלל דהאי אשה ובתה בהכי דכתיבן מיירי ולאי באשתו ובבת אשתו קאמר אלא בחמותו דשריפה כתיב בה והא הבא על האשה דקתני לאו באשתו הוא דא"כ הבא על האשה ואמה מבעי ליה למתניה וא"כ הך אשה אחמותו קאמר הוה ליה למתנייה הבא על האשה שנשא בתה דהיינו חמותו הא לא קתני אלא הבא על אשה ובתה מכלל דתרוייהו לאיסורא ולא הוכרחה אשתו לבאן ומאן נינהו חמותו ואם חמותו והכי קאמר הבא על אם חמותו או על בתה דהיינו חמותו וקתני יש בכלל אשה ובתה כולהו הכי אלמא הך אשה ובתה כתיבי בהדיא: **הניחא לאביי דאמר.** בפירקין (דף עו.) גבי פלוגתא דרבי ישמעאל ורבי עקיבא: **משמעות דורשין איכא ביניייהו.** ומסיק למילתיה דלרבי עקיבא כתיבא בהדיא אם חמותו מתניתין מני ר"ע היא: **אלא לרבא דאמר.** בין לרבי ישמעאל בין לרבי עקיבא לא כתיבא אלא בחמותו שבא עליה לאחר מיתת אשתו פליגי מתניתין מני: **אמר לך רבא תני על אשה שנשא בתה.** דהיינו חמותו דכתיבא בהדיא [3](אים כי יקח) את אשה דהיינו אשתו ואת אמה דהיינו חמותו: **יש בכלל אשה ובתה וכו'.** קתני נמי חמותו ומילתא דתמיה היא דהוה לאו מדרשא אתא וקתני בהדייהו: **לאביי.** דאמר חמותו ואמה כתיבן בהדיא אידי דתנא בהאי כללא אם חמיו דאחיא מדרשא נקט אגב ריהטא חמותו ואם חמותו: **אין לי אלא אשה ואמה.** דהיינו חמותו: **נאמר כאן.** בשריפה זמה היא: **ונאמר.** בחזרת בתה ובת בתה ובת בנה [ויקרא יח] שאינה הגה זמה היא: **אף כאן.** לענין עונש שריפה בתה ובת בתה ובת בנה בהאי דיגא דהאי קרא: **מנין לעשות זכרים כנקבות.** לקמן מפרש: **מנין לעשות למטה כלמעלה.** לקמן [עא] נמי מפרש: **ומה כאן למעלה כלמטה אף להלן למעלה כלמטה.** לקמן [שם] מפרש: **בהדי הדדי אתיין.** הא רבינהו לתרוייהו בגזרה שוה דאתיא זמה זמה: **אלא אם חמיו כאם חמותו.** השתא אם חמותו אכתי לא קמה לן עדיין לא העמידה על בוריה בשריפה מן התורה דהא האי תנא לפוס ריהטא שמעינן ליה דהאי אשה דקרא היינו אשתו ואמי למאן דאמר אם חמותו כתיבא לאו ממשמעותא דאתא אשה ואמה נפקא ליה אלא ממשמעותא דאותו ואתהן: **אם חמיו קא מהדר עלה.** מחזר עליה להבאה לתורת אם חמותו דקאמר זכרים כנקבות הא אכתי לא אשמעינן תנא אם חמותו: אמר

סב א ב ג מי' פ"ה מהלכות יסודי התורה הלכה ט ועיין בכ"מ ר"ל פיתן קמ:
א ד מי' פ"ח מהלכות אסורי ביאה הלכה ה [והגל' ין ופע"י מהלכות סנהדרין הלכה יא סמג עשין קיב:

מסורת אור השלם

1. מים גנובים ימתקו ולחם סתרים ינעם: משלי ט יז
2. ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זמה הוא באש ישרפו אתו ואתהן ולא תהיה זמה בתוככם: ויקרא כ יד
3. ערות אשה ובתה לא תגלה את בת בנה ואת בת בתה לא תקח לגלות ערותה שארה הנה זמה הוא: ויקרא יח יז

8) [עי' תוספות ב"ב יב. ד"ה אמרו], 9) [נדרים לא.].
10) [ירו' ל"ג חמותו וכו'].
11) [לקמן עו:], 12) [שם].
13) ל"ל למעט כלמעלה. מהרש"א חס"ל רש"ס,
14) [ויקרא כג], 15) [ל"ל ואיש אשר יקח].
16) [עי' תוספות ב"ב יב. ד"ה אמרו], 17) [ירו' ל"ג חמותו וכו'].
18) [לקמן עו:], 19) [שם].